

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetaik.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

De huidige beoordeling van de leerresultaten is gebaseerd op vier indicatoren. Drie daarvan zijn relatief: van elk van deze indicatoren is de laagst scorende 25% onvoldoende. Als een school gemeten over een periode van drie jaar op meer dan één indicator onvoldoende scoort, is sprake van onvoldoende leerresultaten.

Scholen, en met name de VO-raad, hadden kritiek op de wijze waarop de inspectie de leerresultaten vaststelt. De kritiek spitste zich toe op het feit dat de berekeningswijze complex is, dat de norm achteraf wordt vastgesteld en het oordeel van de inspectie te laat is, waardoor de sturingsmogelijkheden van scholen onnodig beperkt worden. In reactie daarop heeft de inspectie aangegeven te streven naar absolute maten. In het Sectorakkoord VO 2014-2017 is opgenomen dat de inspectie in overleg met de VO-raad een nieuwe methodiek voor het berekenen van onderwijsresultaten ontwikkelt die (meer) recht doet aan de complexe opdracht van de school en gebruik maakt van absolute normering.

Het oorspronkelijke ontwerp voor de beoordeling van de leerresultaten stamt uit 1998. Sindsdien beschikt de inspectie over steeds meer data, waardoor de oordelen over de leerresultaten beter zouden kunnen aansluiten bij de praktijk. Met name BRON (Basisregister Onderwijs) is de afgelopen jaren fasegewijs gevuld met gegevens op leerlingniveau. De - technische - beschikbaarheid van BRON-data op leerlingniveau maakt een verfijnder model mogelijk, waardoor oordelen meer valide zijn en beter aansluiten op de praktijk.

2. Wie zijn betrokken?

Scholen, VO-raad, Inspectie, Dienst Uitvoering Onderwijs

3. Wat is het probleem?

De huidige wijze van beoordelen kent de volgende nadelen:

1. Onvoldoende sturingsmogelijkheden voor besturen en schoolleiders:
 - Door relatieve normering komt het oordeel achteraf door onderlinge vergelijking tussen scholen tot stand; de norm waaraan scholen moeten voldoen kan pas achteraf vastgesteld worden.
 - Het openbaar maken van het jaarlijkse oordeel voor elke relatieve indicator kan circa 9 maanden na afloop van het schooljaar (april/mei).
2. Een geleidelijke daling of stijging van de onderwijskwaliteit komt onvoldoende tot uitdrukking in het percentage zwakke scholen. Doordat de oordelen bij drie van de vier indicatoren relatief worden bepaald, krijgt per definitie elk jaar 25% van de scholen voor één van die indicatoren een onvoldoende. Ongeveer 10% van het aantal scholen heeft onvoldoende leerresultaten (dus twee of meer indicatoren onvoldoende). Bij de nieuwe norm leidt een stijging van de kwaliteit wel tot een daling van het aantal scholen met onvoldoende leerresultaten en dus mogelijk ook van het aantal zwakke scholen.

4. Wat is het doel?

Het doel is te komen tot een aanpassing van de beoordeling van de leerresultaten van scholen, zoals vastgelegd in artikel 37 Inrichtingsbesluit WVO en in de Regeling leerresultaten VO. Hiermee ontstaat een transparant en meer valide oordeel over de leerresultaten dat – beter dan het huidige model - recht doet aan de door de scholen geleverde inspanningen en de individuele kenmerken van de leerlingen. De beoogde datum van de inwerkingtreding is 1 januari 2016.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De kritiek op de bestaande beoordeling van de leerresultaten vanuit de scholen en de VO-raad heeft er toe geleid dat er in het Sectorakkoord VO 2014-2017 is opgenomen dat de inspectie in overleg met de VO-raad een nieuwe methodiek voor het berekenen van onderwijsresultaten ontwikkelt die (meer) recht doet aan de complexe opdracht van de school en gebruik maakt van absolute normering. Met de voorgestelde wijziging wordt daar invulling aan gegeven.

6. Wat is het beste instrument?

De Rijksoverheid bepaalt de minimale resultaten die scholen in het voortgezet onderwijs moet realiseren en heeft deze resultaten in 2010 op hoofdlijnen vastgelegd in de wet als bekostigingsvoorwaarde. De nu voorgestelde wijziging heeft betrekking op de wijze waarop de resultaten worden bepaald en een indicator wordt gesplitst in twee indicatoren. De nieuwe berekeningswijze vereist een wijziging van de Regeling leerresultaten VO.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

De voorgestelde maatregel bewerkstelligt dat de bepaling van de leerresultaten weer aansluit op de hedendaagse inzichten en dat tegemoet wordt gekomen aan de wensen van scholen. Zo weten besturen en schoolleiders bij de voorgestelde beoordelingswijze van tevoren welke normen van toepassing is zodat zij daarop kunnen sturen.

De voorgestelde wijzigingen tasten het bestaande uitgangspunt niet aan: de rol van de beoordeling van de leerresultaten in het toezicht op de onderwijskwaliteit blijft ongewijzigd.